

שם הקורס: חוק משפט ואתיקה במערכת הבריאות

קוד הקורס: 290.3155

שם המרצה: ד"ר (MD) ענת לבר סגל, עו"ד

שם עוזרת ההוראה: מור סבאן

מתכונת: שיעור

היקף שעות: 2 ש"ס

היקף נקודות זכות: 2

המועד: סימסטר א, יום שני, 10.00

תנאי קדם:

שעות קבלה: יום שני, שעה 12.00, בתאום מראש

דוא"ל: I-a-v@smile.net.il

מטרות הקורס:

לאור שינוי בתפיסה התרבותית חברתית של החברה בנושא זכויות יסוד במקביל לחקיקת חוקי יסוד וחוקים חדשים במערכת הבריאות, התהווה מצב חדש ולא מוכר ביחסים בין מטפלים למטופלים. מחד עמידה על זכויות ומעורבות המטופלים בנושאים הנוגעים לגופם ומאידך נטיית המערכת השופטת בשנים האחרונות להחמיר בענישת כל מי שפועל במערכת הרפואית ומטפל באנשים לא על פי נורמות הטיפול הסביר המוביל לרשלנות מקצועית מלווה בנזקים גופניים. על כן הצורך החיוני להקנות לסטודנטים ידע והבנה במשפט הרפואי, הכרת החוקים הרלוונטיים למערכת הבריאות, ליבון תפקידם ומשקלם בקביעת נורמות התנהלות הצוותים הרפואיים כלפי המטופלים בפן המקצועי, האתי, והמשפטי וחשיפה למגמות בפסיקה. הכרת הקוד האתי של האחים והאחיות בישראל. נדון בסוגיית הרשלנות הרפואית, הרשומה הרפואית הנזק הראיתי וסוגיית ההסכמה מדעת. בנוסף נדון בתהליכי הפרייה, הריון ולידה (חוץ גופי, פונדקאות, הפלות), בניסויים רפואיים ואיידס. הדילמות הכרוכות בהחלטות של קדימות בנושא הקצאת משאבים, דוגמת השתלת איברים, ועוד. סוגיית הקצאת משאבים ומימון מערכת הבריאות תבחן דרך חוק בריאות ממלכתי. בנושא המתת החסד נעסוק בעקבות החלת חוק החולה הנוטה למות בשנת 2006. האתגרים והמכשולים שהחוק מציב בפני המטפלים עדיין מחכים לליבון אתי ומשפטי משביע רצון.

דרישות הקורס:

נוכחות והשתתפות בשיעורים – חובת נוכחות ב%80 מההרצאות לפחות. תיערך בדיקה שמית בכל תחילת שיעור. היעדרות מעבר לשלושה שיעורים, תגרום הורדת ציון של 10% , ובמקרים קיצוניים מניעה מלגשת לבחינה.

בחנים ותרגילים - כל שתי הרצאות עוקבות יתקיים בוחן קצר שבו ידרשו הסטודנטים/ות לענות בקצרה על החומר שנלמד. תרגיל רחב יותר יינתן באמצע הסמסטר בסוגיה שתבחר לפי החלטת המרצה. משקל הבחנים מהציון הכללי- 10%. חובה להיות בכולם. משקל התרגיל 10% מהציון הסופי.

בחינה מסכמת במתכונת שאלות אמריקאיות (רב ברירה) 75% הציון הסופי: הקשבה נאותה ובקיאיות בחומר 5%, בחנים 10%, תרגיל אמצע 10% , 75% מבחן רב ברירה

תוכנית הקורס: מערך שיעורים

- 1 מערכת המשפט בישראל , חוקי היסוד , זכויות הפרט ודיני הנזיקין עוולת הרשלנות
- 2 חוק זכויות החולה- הסכמה מדעת
- 3 הסכמה מדעת – המשך
- 4 חוק בריאות ממלכתי והשפעתו על מערכת הבריאות במדינת ישראל. כלכלת בריאות.
- 5 סודיות מידע רפואי
- 6 רשומה רפואית ונזק ראייתי, ועדות בחוק
- 7 רשלנות מקצועית רפואית
- 8 רשלנות רפואית- המשך
- 9 ניסויים רפואיים , מחלות מדבקות (איידס וכו')
- 10 הריון ולידה, הפלות, הפריה חוץ גופית, פונדקאות, תרומת ביציות.
- 11 סיעוד ומשפט-הסדר רישוי מקצוע הסיעוד , רשלנות מקצועית, הקוד האתי של האחים והאחיות
- 12 המתת חסד , חוק החולה הנוטה למות . מה השתנה בעקבותיו במדינת ישראל?
- 13 המשפט הפלילי -מתי ברשלנות מקצועית רפואית וסעודית
- 14 חזרה לקראת הבחינה

ביבליוגרפיה:

ספרות

כרמי, א'. (2003). בריאות ומשפט . נבו הוצאה לאור בע"מ.
כהן אלמגור, ר'. דילמות אתיות בסייעוד. ירושלים: הוצאת מכון ואן ליר
אזר, ע' ונירנברג, א'. (2000). רשלנות רפואית. תל אביב: פרלשטיין-גינוסר
"רפואה ומשפט" ביטאון האגודה לרפואה ומשפט בישראל
כרמל, ש'. (2003) בריאות, משפט וזכויות האדם, הוצאת רמות

חקיקה

ח"י כבוד האדם וחירותו, התשנ"ב-1992
חוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994
חוק זכויות החולה, התשנ"ו-1996
פקודת הנזיקין (נוסח חדש) ס' 23-24, 35-36, 41
חוק העונשין, ס' 317-312 התשל"ז-1977
חוק הכשרות והאפוסטרופסות, תשכ"ב-1962
פקודת בריאות העם, 1940
חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981
חוק האנטומיה והפתולוגיה, תשי"ג-1953
תקנות בריאות העם (ניסויים רפואיים בבני אדם), התשמ"א-1980
תקנות בריאות העם (הפריה חוץ-גופית), התשמ"ז-1987
חוק הסכמים לנשיאת עוברים (אישור הסכם ומעמד היילוד), התשנ"ו-1996

חוק תרומת ביציות, תש"ע-2010

חוק החולה הנוטה למות, התשס"ו-2005

חוקים נוספים ותקנות יפורסמו לפני השיעור הרלוונטי.

מאמרים

רשימת המאמרים אינה רשימה סגורה – ויתווספו אליה מאמרים נוספים סמוך למערכי השיעור.
שפירא, ע. (1989) "הסכמה מדעת" לטיפול רפואי-הדין המצוי והרצוי. עיוני משפט, יד (2) 225-272
סהר, א. (2005) הסכמה מדעת- תהיות והרהורים. רפואה ומשפט 33, 48-63
שפירא, ע. (2005) הורות בזכות ובכפיה, ביציות מופרות ויילודים עתידיים- סיפורים של קדמה מדעית
וכשל נורמטיבי, מאוני משפט, ד, 437-461.
שטרסברג –כהן, ט' (2003) מעמד העובר במשפט הישראלי, רפואה ומשפט 28, 8-14
הלמן צ., ד"ר בר-אל י. (2005) הערכת כשירותה של אחות אשר קיים חשש לבריאותה הנפשית.
רפואה ומשפט 32, 102-110

הקוד האתי של האחים והאחיות בישראל,

<http://www.health.gov.il/Download/pages/eti.doc>

Simonstein, F. (2010) IVF policies with emphasis on Israeli practices. *Health Policy*, 97(2-3):202-8

פסיקה

- ע"א 2781/93 מיאסה עלי דעקה נ. כ"ח כרמל, פ"ד נ"ג(4) 526
- ע"א 6153/97 יובל שטנדל נ. פרופ' שדה, פ"ד נו(4) 746
- רע"א 1412/94 הדסה נ. גלעד, פ"ד מ"ט(2) 516
- ע"א 6330/96 אורנה בנגר נ. ביה"ח הלל-יפה חדרה ואח', פ"ד נב(1) 145
- ע"א 8151/98 ביאטריס שטרנברג נ' ד"ר אהרון צ'צ'יק ואח' פ"די נו(1) 539
(חובת ניהול הרשומה הרפואית)
- ת.א. 1030/93 פלמונית נ. כל הקריות בע"מ, פ"מ נ"ג(4) 45
- ע"א 1326/07 המר נ. פרופ' עמי עמית (לא פורסם, 28.5.2012).
- דנ"א 2401/95 נחמני נ. נחמני, פ"ד נ(4) 661
- בג"צ 6290/93 אביטל זליכה נ' המנהל הכללי של משרד הבריאות, פ"ד מ"ח(49) 631
- ת"פ 54/98 מדינת ישראל נ' ד"ר ולדימיר יקירביץ (20.1.2004)
- ע"א 1303/09 קדוש נ. ביקור חולים (לא פורסם, 5.3.2012)
- ע"א 4576/08 בן צבי נ. היס (לא פורסם 7.7.2011)
- בג"צ 3848/09 ניצן בן ציון נ' בית הדין הארצי לעבודה(עליון, א' ריבלין, ס' ג'ובראן, י' עמית)
- 29/08/2010

הערות: המרצה שומרת לעצמה את הזכות לדון בנושאים נוספים שיעלו על סדר היום בתקופת הסימסטר

